

glavje "Sledilni poizkusi". Namenjeno je klasičnim sledilnim testom kot eni pomembnejših raziskovalnih metod v kraški hidrogeologiji. S kombiniranimi poizkusi ob različnih hidroloških razmerah so bile s sledili uraninom, piraninom, bakteriofagi, litijevim kloridom in stroncijevim kloridom določene smeri in značilnosti toka podzemne vode v zaledju izvirov na obrobju kraških vodonosnikov. Za obdelavo rezultatov so bile uporabljene tudi metode matematičnega modeliranja. Poglavje "Zaključki o opazovanem območju" povzema ugotovljene hidrogeološke značilnosti in podaja smernice za varovanje vodnih virov pred onesnaženjem. V "Splošnih zaključkih" pa so predstavljeni še novi metodološki pristopi, ki so jih opravljene raziskave potrdile kot primerne za proučevanje vodonosnih sistemov na krasu. "Bibliografija" obsega 184 naslovov navedenih del, od tega 76 slovenskih. Sledi povzetek v slovenščini, na koncu pa je še seznam avtorjev in članov ATH z naslovi. V knjigi sodeluje 40 avtorjev, od tega jih je 22 iz Slovenije.

Dodatek tej posebni izdaji Krasoslovnega zbornika je vodnik po štirih ekskurzijah simpozija 7. SWT "Field Guide of Karst in Slovenia". Na 98 straneh so predstavljene najzanimivejše kraške oblike Krasa in Škocjanskih jam, Trnovsko-Banjške planote, zgornjega dela porečja Ljubljane in Dolenjske. Udeleženci simpozija, ki so se priključili ekskurzijam, pa tudi vsi drugi, ki jih še posebej zanima zgodovina in hidrogeologija tega ozemlja, bodo lahko v vodniku našli osnovne podatke o teh najbolj značilnih območjih slovenskega krasa.

Knjiga "Karst Hydrogeological Investigations in South-Western Slovenia" ima kot končno poročilo o skupnem raziskovalnem delu skupine ATH zagotovljen širok krog bralcev v mednarodnih strokovnih krogih. Ker pa celovito prikazuje hidrogeološke razmere na raziskovalnem območju visokega dinarskega krasa, si zasluži ustrezen odziv tudi v Sloveniji. Vsekakor sodi v knjižnice ustanov ali posameznikov, ki so pri svojem delu povezani z vodo na raziskanem območju ali jih ta tematika še posebej zanima. Zaradi širšega pristopa k problematiki varovanja vodnih virov pa bo koristen priročnik tudi vsem, ki se s podobnimi težavami srečujejo drugod na krasu.

Metka Petrič

France Habe in Magda Šilc-Telič

Mlini in žage na vodni pogon na Cerkniškem in Loškem polju ter Blokah nekoč in danes. Izdala Zveza organizacij za tehnično kulturo — Gibanje Znanost mladini in Gozdno gospodarstvo Postojna. Ljubljana 1997, 103 str.

Spet nas je neumorni in še vedno izredno delaven dr. France Habe, starosta slovenskih geografov in jamarjev, razveselil z novim delom. S kolegico M. Šilc-Teličevost pripravila pregled (nekdanjih) obratov na vodni pogon na kraških poljih notranjskega podolja in v njegovem hribovitem zaledju. S tem svojim delom sta rešila pozabe ene izmed temeljnih kmečko-obrtnih dejavnosti na našem podeželju, ki je neposredno povezovala kmetijstvo in gozdarstvo z vsakdanjimi potrebami prebivalstva.

Knjižico sestavlja pet vsebinsko zaokroženih poglavij. Uvodoma so zarisane nekatere geografske značilnosti pokrajin, še zlasti je poudarjen rečni režim, ki je na kraških tekočih vodah odvisen od številnih naravnih prilih. Pregledno je nakazana značilna oprema mlinov in njihovi sestavni deli ter naštetja opravila mlinarjev. Sledijo poglavja, ki so namenjena prikazom mlinov in žag po porečjih posameznih potokov. V preteklosti je poganjala Cerknjščica 31 mlinov in prav tolikšno število žag, predvsem venecijank. Na Žerovniščici in Lipsenjščici je bilo po sedem mlinov in žag, na Loškem polju 11 mlinov in prav toliko žag, na Blokah pa sta pisca študije našla sledove sedmih vodnih mlinov in dveh žag. Od nekdanjih oziroma ugotovljenih in dokumentiranih obratov na vodni pogon obratuje danes še 11 žag in 4 mlina. Največ mlinov in žag je prenehalo z delom v drugi polovici 50. let, ko so z visokimi davčnimi obremenitvami in drugimi ukrepi načrtno zavirali zasebno pobudo in uničevali stare, iz preteklosti podedovane obrtne dejavnosti na našem podeželju. Večina stavb in poslopij, ki je bila namenjena mlinom in žagam, je propadla. Le redke, ki so se ohranile, pa so zamenjale svojo nekdanjo namembnost in s tem (praviloma) tudi zunanjo podobo.

V študiji so pregledno in dokumentirano osvetljene mnoge geografske značilnosti mlinov in žag na Notranjskem. Pri vsem tem so vidno poudarjeni družbeno-gospodarski, politični in tehnološki vidiki, ki so pospeševali razvoj mlinarstva in žagarstva ter preusmerjali njun proizvodni ritem in sistem. Ta sta se neposredno naslanjala na razpoložljive krajevne energetske vire in surovinski potencial. Zato sta bili obe obravnavani dejavnosti tesno povezani s temeljnimi pokrajinskimi sestavinami in sta bili tudi organsko vpeti v sočasno pokrajinsko fiziognomijo.

Študija je opremljena s potrebnim znanstvenim aparatom: dodan je pregled oziroma seznam uporabljene strokovne literature in virov ter povzetek v angleščini. Med besedilom so dokumentarne fotografije, ki jih je posnel avtor sam, pa skice in značilni izrezi iz osnovne topografske karte. Naslovnico poživlja slika akad. slikarja L. Perka iz leta 1935, na kateri sta Petričev mlin in žaga na Lipsenjščici ob Cerknjškem jezeru. Knjiga, katere urednik in lektor je M. Marinček, je posvečena 50. letnici Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije.

Milan Natek

Podravje, Maribor, Ptuj A-Ž: priročnik za popotnika in poslovnega človeka.

Besedilo S. Radovanovič, V. Varl in I. Žiberna, zemljevidi Geodetski zavod Slovenije, fotografije D. Cvetnič; uredila B. Sever in J. Ternar, Pomurska založba, Murska Sobota 1996, 302 str. + 27 str. reklamno-poslovnih sporočil.

Najrazličnejši turistični priročniki in vodniki čedalje bolj polnijo naše knjižne police. Posebno strokovno pozornost zaslužijo dela, ki so namenjena predstavitvi Slovenije, opisom njenih značilnosti in privlačnih posebnosti s področja naravne in